

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI QUANG TIẾP

**ĐẨY MẠNH ĐÀO TẠO NGHỀ
CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ
QUẢNG YÊN - QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS NGUYỄN THANH ĐỨC

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn thạc sĩ kinh tế Nông nghiệp với đề tài “***Đẩy mạnh đào tạo nghề cho lao động nông thôn tại thị xã Quảng Yên, Quảng Ninh***” đã được tác giả triển khai nghiên cứu tại thị xã Quảng Yên, tỉnh Quảng Ninh là công trình nghiên cứu độc lập; Tất cả các số liệu và những kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và luận văn này chưa được sử dụng để bảo vệ cho bất cứ một học vị nào tất cả những số liệu được điều tra trên địa bàn của thị xã Quảng Yên đã được xử lý cụ thể.

Tác giả đã sử dụng rất nhiều nguồn thông tin liên quan khác nhau để phục vụ cho việc viết luận văn, các nguồn thông tin đã được chỉ rõ nguồn gốc cụ thể. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện nghiên cứu đề tài tác giả xin được chân thành cảm ơn./.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 03 năm 2014

Tác giả luận văn

Bùi Quang Tiếp

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình nghiên cứu làm luận văn này và đến khi hoàn thành được luận văn với đề tài “***Đẩy mạnh đào tạo nghề cho lao động nông thôn tại thị xã Quảng yên***”, tôi đã nhận được nhiều sự giúp đỡ tận tình của nhiều cơ quan ban ngành các tổ chức và cá nhân. Trước hết tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Nguyễn Thanh Đức - Viện nghiên cứu kinh tế chính trị thế giới, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành được luận văn này.

Tôi trân trọng cảm ơn phòng Quản lý đào tạo sau đại học, Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh Thái nguyên. Các thầy cô giáo trong các khoa của nhà trường; Các thầy giáo cô giáo trong hội đồng bảo vệ đề cương luận văn những người đã trang bị cho tôi những kiến thức quý báu và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của UBND thị xã Quảng Yên, Phòng kinh tế, phòng Lao động Thương binh & Xã hội thị xã Quảng yên, Chi cục thống kê, UBND các phường xã, các cơ sở đào tạo nghề, các Doanh nghiệp và các hộ nông dân ở thị xã Quảng yên đã giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra thu thập số liệu và kiểm nghiệm những kết quả nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới gia đình và bạn bè đồng nghiệp đã nhiệt tình giúp đỡ tôi có những lời góp ý chân tình trong quá trình nghiên cứu luận văn này./.

Thái nguyên, ngày 20 tháng 03 năm 2014

Tác giả luận văn

Bùi Quang Tiếp

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Sự cần thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Những đóng góp của Luận văn	5
5. Nội dung và Kết cấu của luận văn	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA CÔNG TÁC ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN	6
1.1. Cơ sở lý luận	6
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm về đào tạo nghề nói chung	6
1.1.2. Khái niệm, đặc điểm đào tạo nghề cho lao động nông thôn.....	8
1.1.3. Vai trò của công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn đối với phát triển kinh tế xã hội.....	9
1.1.4. Phân tích các nhân tố tác động đến hoạt động đào tạo nghề cho LĐNT	15
1.2. Cơ sở thực tiễn	21
1.2.1. Kinh nghiệm quốc tế	21
1.2.2. Kinh nghiệm của một số địa phương ở Việt Nam	23
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Câu hỏi đặt ra mà đề tài cần giải quyết.....	26
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	26
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	27

2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	27
2.2.3. Phương pháp đánh giá có sự tham gia của người dân (PRA)	30
2.3. Hệ thống các chi tiêu nghiên cứu.....	30
2.3.1. Chỉ tiêu về lao động và việc làm của lao động nông thôn.....	30
2.3.2. Chỉ tiêu học nghề của lao động nông thôn.....	31
2.3.3. Chỉ tiêu về lao động của các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, kinh doanh, dịch vụ	31
Chương 3. THỰC TRẠNG ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ QUẢNG YÊN - QUẢNG NINH	35
3.1. Khái quát chung về đặc điểm địa điểm bàn nghiên cứu	35
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội của thị xã Quảng Yên	35
3.1.2. Đặc điểm lao động nông thôn tại thị xã Quảng Yên:.....	44
3.2. Thực trạng đào tạo nghề cho lao động nông thôn tại thị xã Quảng Yên từ 2008 đến nay	49
3.2.1. Một số kết quả đạt được trong đào tạo nghề thời gian vừa qua.....	49
3.2.2. Những vấn đề còn tồn tại trong công tác đào tạo nghề cho LĐNT	59
3.2.3. Nguyên nhân của những yếu kém nói trên	62
3.2.4. Đánh giá chung về kết quả đào tạo nghề của thị xã Quảng Yên	63
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI THỊ XÃ QUẢNG YÊN GIAI ĐOẠN 2014 - 2020	67
4.1. Phương hướng phát triển kinh tế-xã hội của thị xã Quảng Yên giai đoạn 2014-2020.....	67
4.1.1. Phương hướng phát triển kinh tế-xã hội của thị xã Quảng Yên giai đoạn 2014-2020, tầm nhìn 2030	67
4.1.2. Dự báo nhu cầu lao động và nhu cầu lao động đào tạo nghề giai đoạn 2014-2020.....	68

4.2. Định hướng và mục tiêu phát triển đào tạo nghề cho lao động nông thôn tại thị xã Quảng Yên giai đoạn 2014-2020	70
4.3. Một số giải pháp đẩy mạnh ĐTN cho LĐNT tại thị xã Quảng Yên trong giai đoạn 2014-2020.....	72
4.3.1. Xây dựng kế hoạch đào tạo nghề	72
4.3.2. Đào tạo nghề theo nhu cầu thị trường lao động.....	72
4.3.3. Khảo sát điều tra nhu cầu lao động và sử dụng lao động	73
4.3.4. Tăng cường kinh phí hỗ trợ đào tạo nghề	73
4.3.5. Quan tâm, chú trọng tới các đối tượng chính sách	74
4.3.6. Phát triển các cơ sở dạy nghề cho LĐNT	74
4.3.7. Tăng cường cơ sở vật chất-kỹ thuật, trang thiết bị dạy nghề cho các cơ sở dạy nghề công lập.....	75
4.3.8. Phát triển đội ngũ giáo viên dạy nghề cả về số lượng và chất lượng ...	75
4.3.9. Làm phong phú và nâng cao chất lượng của các chương trình học nghề ...	76
4.3.10. Cải tiến các hình thức đào tạo nghề	76
4.3.11. Áp dụng một số mô hình đào tạo nghề theo vùng.....	76
4.4. Kiến nghị.....	77
4.4.1. Đối với nhà nước.....	77
4.4.2. Đối với các cơ quan quản lý, chính quyền địa phương thị xã, xã phường	77
4.3.3. Đối với các cơ sở đào tạo nghề.....	78
4.3.4. Đối với các doanh nghiệp sử dụng lao động nông thôn	79
KẾT LUẬN	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	82

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT

CCKT	Cơ cấu kinh tế
CMKT	Chuyên môn kỹ thuật
CN	Công nghiệp
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa- Hiện đại hóa
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
ĐTĐ	Đào tạo nghề
DV	Dịch vụ
HTX	Hợp tác xã
KH&CN	Khoa học và công nghệ
LĐ	Lao động
LĐNT	Lao động nông thôn
LĐTĐXH	Lao động thương binh xã hội
LLLĐ	Lực lượng lao động
NN	Nông nghiệp
NT	Nông thôn
QĐ	Quyết định
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TTĐN	Trung tâm dạy nghề
UBND	Ủy ban nhân dân
XD	Xây dựng
SXKD	Sản xuất kinh doanh

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Giá trị sản lượng và cơ cấu kinh tế Quảng Yên giai đoạn 2008 - 2012..	39
Bảng 3.2. Tình hình dân số và LĐ thị xã Quảng Yên năm 2012.....	44
Bảng 3.3. Trình độ học vấn và CMKT của LĐNT thị xã Quảng Yên 2012...	47
Bảng 3.4. Phân bổ LĐ và cơ cấu LĐ theo ngành giai đoạn 2008-2012	48
Bảng 3.5. Số cơ sở lao động theo loại hình kinh tế giai đoạn 2008-2012	49
Bảng 3.6. Kết quả đào tạo nghề cho LĐNT giai đoạn 2008-2012	51
Bảng 3.7. Cơ cấu ngành nghề đào tạo cho LĐNT giai đoạn 2008-2012.....	52
Bảng 3.8. Chất lượng đào tạo nghề LĐNT tại cơ sở dạy nghề giai đoạn 2008-2012	54
Bảng 3.9. Tình hình việc làm sau ĐTN của LĐNT giai đoạn 2008-2012.....	56
Bảng 3.10. Phân tích SWOT cho ĐTN lao động nông thôn.....	65
Bảng 3.11. So sánh ĐTN truyền thống và ĐTN gắn với việc làm	66
Bảng 4.1. Dự báo về cung LĐ đã qua ĐTN đến 2020.....	69
Bảng 4.2. Dự báo về cầu LĐ đào tạo nghề đến 2020	70

DANH MỤC BIỂU ĐỒ, ĐỒ THỊ

BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Cơ cấu kinh tế năm 2012 của thị xã Quảng Yên..... 40

Biểu đồ 3.2. Cơ cấu LĐ trong các ngành kinh tế năm 2012..... 48

ĐỒ THỊ

Đồ thị 3.1. Dân số của thị xã Quảng Yên năm (2008 - 2012) 45

Đồ thị 3.2. Dân số LĐ của thị xã Quảng Yên giai đoạn năm (2008-2012) 46

MỞ ĐẦU

1. Sự cần thiết của đề tài nghiên cứu

Việt Nam đang hướng tới mục tiêu trở thành nước công nghiệp hóa vào năm 2020. Đào tạo nghề đóng vai trò trung tâm trong việc thực hiện mục tiêu này. Trong quá trình công nghiệp hoá, yêu cầu lao động có kỹ thuật, công nghệ, tri thức ngày càng tăng, nhất là trong thời đại phát triển nền kinh tế tri thức như hiện nay. Những tiêu chuẩn đó đòi hỏi lao động cần được tăng cường đào tạo nghề.

Việt Nam cũng đang trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế mạnh mẽ. Trong 3 năm đầu gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), có một số sản phẩm nông nghiệp của Việt Nam đã vươn ra và chiếm vị trí nhất định trên thị trường thế giới, tuy nhiên, đa số các sản phẩm hàng hóa của Việt Nam cũng phải chịu sức ép cạnh tranh rất lớn từ thị trường thế giới vì sản phẩm của Việt Nam chủ yếu là sản phẩm thô, hàm lượng đầu tư công nghiệp rất ít, giá rẻ. Đào tạo nghề cho người lao động là một trong những biện pháp cốt lõi để tăng năng suất lao động, hạ giá thành sản phẩm, nâng cao chất lượng sản phẩm, từ đó góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của sản phẩm và doanh nghiệp trên trường quốc tế.

Đào tạo nghề cho lao động nông thôn ở Việt Nam đang là một yêu cầu cấp bách. Sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đã thúc đẩy quá trình đô thị hóa ở nước ta diễn ra với tốc độ nhanh. Do tác động của quá trình đô thị hóa, tình trạng mất cân đối về cung cầu lao động luôn diễn ra. Cùng với quá trình đô thị hoá, diện tích đất nông nghiệp ngày càng bị thu hẹp, dẫn đến tình trạng đất chật người đông, do vậy thiếu việc làm là một điều không thể tránh khỏi. Bên cạnh đó, chất lượng lao động ở nông thôn nước ta còn quá thấp, trình độ đào tạo nghề ở nông thôn còn non yếu. Vì

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu <http://www.lrc-tnu.edu.vn/>